

Vlaams
Parlement

vergadering **C319**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed

van 10 juni 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Joke Schauvliege aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de resultaten van de bevraging van de lokale besturen over de herbestemming van de kerken op hun grondgebied – 3557 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Guy D'haeseleer aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de tweede projectoproep noodwoningen – 3551 (2020-2021)	6

VRAAG OM UITLEG van Joke Schauvliege aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de resultaten van de bevraging van de lokale besturen over de herbestemming van de kerken op hun grondgebied – 3557 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kurt De Loor

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Joke Schauvliege (CD&V): Minister, we weten allemaal dat de toekomst van de kerken een van de grote bekommernissen is van de lokale besturen, maar ook van de Vlaamse overheid. Er zijn al heel wat maatregelen genomen die ervoor moeten zorgen dat er neven- of herbestemmingen kunnen komen van die kerkgebouwen. Recent is er ook een resolutie goedgekeurd in het parlement.

U hebt als minister ook een bevraging gedaan, samen met Binnenlands Bestuur, naar hoe de lokale besturen het aanpakken op hun grondgebied. 116 gemeenten hebben deelgenomen aan de bevraging. Meer dan de helft van de respondenten blijkt een traject te hebben lopen om minstens één kerk op hun grondgebied te herbestemmen. 81 van de 116 gemeenten vinden een herbestemming van een kerk op korte termijn wenselijk en 89 gemeenten denken aan een nevenbestemming.

Uit de bevraging komt ook naar voren dat vaak de voorkeur wordt gegeven aan een nieuwe ontmoetingsplek. Daarnaast zien we ook publieke functies (85 procent), recreatie (68 procent), private bestemming met een niet-commerciële functie (54 procent) en soms ook een commerciële functie (47 procent), maar zelfs ook een woonfunctie of sloop. Op het grondgebied van de 116 gemeenten die de bevraging hebben ingevuld, kregen al 46 parochiekerken een herbestemming en 52 een nevenbestemming.

U gaf aan dat u erg tevreden bent met de resultaten van de bevraging en dat u ook positief staat tegenover bijkomende instrumenten vanuit de Vlaamse overheid, om op die manier de plannen van die lokale besturen verder te ondersteunen.

Daarom heb ik een aantal vragen voor u, minister. Welke bijkomende conclusies trekt u uit deze bevraging in de zoektocht naar stimuli om herbestemmingsprojecten te faciliteren? Aan welke stimuli denkt u dan? Is uit de bevraging ook naar boven gekomen welke stimuli of ondersteuning de lokale besturen graag zouden hebben?

U gaf ook aan dat u in de conceptnota 2.0 ook een antwoord zult geven op het punt dat burgemeesters aangeven, dat ze ondersteuning nodig hebben in de her- en nevenbestemming. Aan welke bijkomende ondersteuning denkt u dan?

Wat is de stand van zaken van de conceptnota 2.0? Welke partners zijn bij de uitwerking ervan betrokken?

Op 24 februari heeft het parlement de resolutie goedgekeurd met betrekking tot de neven- en herbestemming. Welke initiatieven hebt u reeds genomen in het kader van de uitvoering van die resolutie?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Bedankt voor uw vraag, mevrouw Schauvliege. Ik ben inderdaad heel tevreden met de resultaten van de survey, voornamelijk omdat daaruit blijkt dat de burgemeesters in Vlaanderen over het algemeen positief zijn over de instrumenten die wij als Vlaamse overheid aanbieden. Dat is

dan voornamelijk het kerkenbeleidsplan en de ondersteuning bij de uitvoering van de haalbaarheidsstudies. Het is goed om daar bevestiging van te krijgen. We moeten daar als Vlaamse overheid verder op werken. En dat doen we dus ook in de conceptnota 2.0 inzake de herbestemming van parochiekerken.

Meer in detail, op de vraag welke ondersteuning van de Vlaamse overheid de burgemeesters nuttig achten, kan ik u het volgende meegeven. 92 procent heeft geantwoord dat dat de financiële ondersteuning bij de uitvoering is, 74 procent de financiële en ruimtelijke haalbaarheidsonderzoeken, 62 procent de begeleiding bij visievorming en opmaak van beleidsplannen, 60 procent de begeleiding bij projectuitvoering en 44 procent de ondersteuning bij participatie en communicatie.

Daarnaast was een duidelijke meerderheid van mening dat de bestaande instrumenten, zoals kerkenbeleidsplannen en de haalbaarheidsonderzoeken van het projectbureau herbestemming kerken, positief bijdragen aan de doelstelling om effectief een nieuwe rol voor die kerken te gaan vinden.

Uit de bevraging blijkt dat de meerderheid van de burgemeesters zelf vragende partij is voor de her- of nevenbestemming van een kerk. Er is daarbij vraag naar ondersteuning om plannen goed vorm te geven, gedragen en haalbaar, en ze ook te realiseren.

De Vlaamse overheid moet dus niet de her- of nevenbestemming an sich stimuleren, maar lokale besturen stimuleren en helpen om dit op een kwaliteitsvolle manier te doen zodat de waarde van het Vlaamse kerkenlandschap als geheel er wel bij vaart.

Het is nog te vroeg om op uw tweede vraag te antwoorden omdat de conceptnota nog in voorbereiding is. De nota zal na bespreking op de Vlaamse Regering worden voorgesteld voor bespreking in de commissie.

Wel al duidelijk is dat de ondersteuning meer rekening moet houden met de verschillende fases die doorlopen worden vanaf de start met de opmaak van een kerkenbeleidsplan tot de effectieve realisatie van het project.

Ook flankerende en sensibiliserende maatregelen zijn nodig.

De conceptnota is in voorbereiding in nauwe samenwerking met het Agentschap Binnenlands Bestuur en het agentschap Onroerend Erfgoed, met het doel een tekst klaar te hebben voor het zomerreces. Normaal gezien moeten we dat nog voor augustus rond krijgen.

Daarvoor zijn al heel wat partners geconsulteerd en betrokken: in de eerste plaats de kerkelijke en lokale overheden en verder het Team Vlaams Bouwmeester, het departement Cultuur, de architectenbureaus betrokken in het projectbureau Herbestemming Kerken, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), VLINTER, het Kenniscentrum Vlaamse Steden, het Netwerk Onroerend Erfgoed (NOE), PARCUM, Monumentenwacht, de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV), Herita, Toerisme Vlaanderen, de restauratiearchitecten die zijn verenigd in Gorduna, vzw Open Kerken en het academische veld. We zijn ook te rade gegaan bij de programmaleiders van het platform Toekomst Religieus Erfgoed van de Nederlandse Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

De resolutie stelt dat er een vervolg moet worden ontwikkeld op de werkzaamheden van het projectbureau Herbestemming Kerken en dat hierbij moet worden nagegaan op welke manier bestaande organisaties kunnen worden betrokken. Dit vormde uiteraard een van de onderwerpen van de consultatiegesprekken. Alle betrokkenen is gevraagd naar hun visie op een mogelijke opvolger voor het projectbureau en de rol die zij daarbij eventueel wilden opnemen.

De resolutie wijst ook op het belang van het kerkenbeleidsplan en op het belang dat dit plan tot stand komt met voldoende dialoog met en participatie van alle betrokkenen. Ook de inhoud en de totstandkoming van het kerkenbeleidsplan als instrument wordt momenteel onder de loep genomen in het kader van de opmaak van de conceptnota, alsook nieuwe financieringsmechanismes, zowel voor de onderzoeks- als de uitvoeringsfase, en oplossingen voor de roerende collecties van kerkgebouwen die eventueel in de toekomst een ander gebruik zouden krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Joke Schauvliege (CD&V): Minister, dank u voor uw antwoord. Wij kunnen nog niet zoveel zeggen aangezien u volop bezig bent met de nota. Ik hoop toch dat u ook rekening houdt met de bevraging. Ik veronderstel dat dat de bedoeling was van de bevraging. Ik leid daaruit af dat de twee grootste vragen die leven op het terrein, enerzijds de financiële ondersteuning en het ruimtelijke kader zijn en anderzijds de begeleiding, de expertise en het flankerend beleid. Ik hoop dat heel sterk terug te vinden in de nota.

Dit is natuurlijk een bevraging van gemeenten die bereid waren om die bevraging in te vullen. Dat is goed en daar komt veel uit, maar er zijn nog een pak gemeenten die de bevraging niet hebben ingevuld. Daarvan moeten we ons ook de vraag stellen wat we daarmee gaan doen en hoe we die meer kunnen bereiken om ervoor te zorgen dat zij daar ook goed over nadenken. Ik hoop dat er ook boter bij de vis komt en dat er op die manier een goede balans wordt gevonden tussen aan de ene kant het respect voor de subsidiariteit en de visie van de lokale besturen en aan de andere kant voldoende ondersteuning vanuit Vlaanderen. Ik kijk ernaar uit en ik hoop dat op die manier terug te vinden in uw nota.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Minister, het toeval wil dat ik net vanochtend een mail kreeg van de brede erfgoedsector, die ook aan uw kabinet en dat van minister Somers werd bezorgd, met hun visie over de toekomst van de kerken. Uit uw antwoord begrijp ik dat u hen al betrokken hebt bij de voorbereiding van de conceptnota.

Ik wil nog even een open deur intrappen en zeggen hoe belangrijk de integrale benadering is bij de herbestemming van de kerken: roerend, onroerend en immaterieel. We lazen onlangs nog in de krant het voorbeeld van Wintam, waar de lokale gemeenschap heel erg was geschrokken omdat ze zag dat een deel van de inboedel van de kerk klaarstond om een andere bestemming te krijgen.

Ze zeiden: 'uiteindelijk zijn dat kerkschatten die wel door de bewoners van Wintam betaald zijn.' Ze zagen dat echt wel als een deel van hun lokaal erfgoed. Dat laatste geeft ook aan hoe belangrijk het is om de lokale gemeenschap te betrekken – u hebt ook gezegd dat dit belangrijk is – maar ook echt de mensen van de lokale gemeenschap, niet alleen de besturen. We moeten hen ook betrekken bij het proces en het creëren van draagvlak. Studies van architectenbureaus alleen zijn niet genoeg om herbestemmingsprojecten te doen slagen.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Mevrouw Van Werde, ik ben het helemaal eens met het laatste wat u zegt. Op de survey hebben 116 burgemeesters geantwoord. Dat is toch meer dan een derde van de burgemeesters. Dat toont al een zekere betrokkenheid, dat is al een zekere relevantie. In ons plan zit ook de ondersteuning van de lokale besturen bij dat participatieverhaal. Zoals u zegt moeten de lokale buurten betrokken worden. Dat is iets wat ik zelf zeer hard aanvoel als ik met het vraagstuk voor de herbestemming van een kerk geconfronteerd word. Mensen zien

een kerk al lang niet meer alleen als een plaats om hun geloof te belijden. Geef de kerk een centrale plaats in het dagelijks leven, in de samenleving, ook voor de mensen die niet geloven. Dus die moeten er inderdaad bij betrokken worden. Wij ondersteunen ook lokale besturen bij het betrekken van de buurt, van de mensen die errond wonen of die zich betrokken voelen bij de kerk. Natuurlijk doen wij als Vlaamse overheid die participatie niet zelf. Dat lijkt me een uitgelezen taak voor het lokaal bestuur, maar we ondersteunen wel de lokale besturen om dat te gaan doen. Dus dat element zit er zeker ook in.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Joke Schauvliege (CD&V): Ik wil me aansluiten bij het belang van participatie, ook voldoende vooraan in het traject. We hebben inderdaad een aantal praktijkvoorbeelden waar het niet zo gelopen is. Dat staat ook heel uitdrukkelijk in de resolutie. Dus het is goed dat daar de nadruk op gelegd wordt, maar het zal meer moeten zijn dan dat. Ik veronderstel dat dat ook wel in de nota zal zitten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Guy D'haeseleer aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de tweede projectoproep noodwoningen – 3551 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kurt De Loor

De voorzitter: De heer D'haeseleer heeft het woord.

Guy D'haeseleer (Vlaams Belang): Minister, op 12 mei werd door het Steunpunt Wonen een webinar georganiseerd rond de eerste projectoproep noodwoningen. Uit de cijfers van Steunpunt Wonen blijkt dat er in Vlaanderen minimum 4000 noodwoningen nodig zijn. Momenteel zijn er 1377 noodwoningen beschikbaar. Uit de eerste projectoproep zullen er ongeveer 138 extra noodwoningen worden gerealiseerd. Dit betekent dat er nog een kloof van 2500 noodwoningen overbrugd moet worden. Het zal dus een extra inspanning vergen om te vermijden dat Vlamingen in noodsituaties voor onbepaalde tijd dakloos worden.

Uit de resultaten van de eerste projectoproep bleek dat 33 procent van de projecten aandacht had voor een flexibele woonvorm. Deze projecten waar noodwoningen aanpasbaar zijn in grootte door bijvoorbeeld verplaatsbare wanden of delen die afgesloten konden worden, zijn voorbeelden die bij een tweede projectoproep kunnen toegevoegd worden als inspiratie of motivatie voor toekomstige indieners van projecten voor noodwoningen.

De studie van het Steunpunt Wonen bevatte heel wat aanbevelingen voor gemeenten inzake noodwoningen. Enkele voorbeelden zijn een goede behoefteanalyse, het zien als een schakel in het lokaal woonaanbod, het lokaal woningkwaliteitsbeleid en het lokaal sociaal beleid. Het zorgen voor een goed beheer, een goede doorstroming en een goede begeleiding zijn daarbij de belangrijkste aanbevelingen.

Een aantal resultaten uit de eerste projectoproep vielen op. Slechts 56 procent van de ingediende projecten was gericht op de uitbreiding van het aantal noodwoningen, terwijl de nood aan die bijkomende woningen natuurlijk zeer hoog is, zoals ik zonet heb vermeld. In 28 procent van de projecten was de gemeente de initiatiefnemer, in 77 procent was het OCMW de indiener. 36 procent van de projecten was een regionale samenwerking van gemeenten. De samenwerking met sociale woonactoren bleek slechts in de helft van de projecten het geval te zijn.

Minister, op het einde van het webinar gaf u mee dat de tweede projectoproep rond 15 juni – ongeveer deze tijd – gelanceerd zal worden. Ik heb daar dan ook enkele vragen bij. Welke conclusies hebt u zelf meegenomen uit dit webinar en uit de resultaten van de eerste projectoproep, zeker in het kader van de tweede projectoproep? Zijn er ingrijpende wijzigingen voorzien voor de tweede projectoproep?

Zal er meer nadruk gelegd worden op het uitbreiden van het aanbod van noodwoningen?

Zal er een strakke timing gevolgd worden voor het indienen van projecten en de verdere stappen? Of zal er voor de gemeenten meer tijd voorzien worden voor het indienen van degelijke projecten?

De vraag is ook of er meer nadruk gelegd zal worden op de samenwerking met de sociale woonactoren. Ik denk dat dit wel aangewezen is.

Gaat er extra aandacht gevraagd worden voor regionale samenwerking, of wordt er nog meer ingezet op gemeenten als zelfstandige initiatiefnemer?

Een andere vraag gaat over subsidies, toch ook niet onbelangrijk. Zullen die op dezelfde wijze worden toegekend, of voorziet u aanpassingen om tot betere resultaten te komen?

Op welke manier zullen gemeenten gemotiveerd worden om de aanbevelingen van het Steunpunt Wonen in hun beleid rond noodwoningen op te nemen?

Zullen er in de toekomst nog andere initiatieven genomen worden om het schrijnend tekort aan noodwoningen te verkleinen?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Dank u wel voor uw vragen, mijnheer D'Haeseleer.

Eerst en vooral: ik heb zowel de presentaties als de vragenronde van het webinar zelf gevolgd – en ik vond het trouwens heel boeiend – en uit de toelichting van het steunpunt onthoud ik vooral de zeer waardevolle aanbevelingen van de lokale besturen. U somde de belangrijkste aanbevelingen al op in uw vraagstelling, dus ik ga die niet nog eens herhalen, maar het is duidelijk dat dergelijke praktische tips en tricks een grote meerwaarde hebben bij het uitwerken van een lokaal noodwoningenbeleid. Die input is voor ons ook altijd van belang en nuttig voor verdere stappen, om mee te nemen als dat nodig is.

Daarnaast gaf het Steunpunt Wonen ook aan dat het moeilijk was om de vraag en het bestaand aanbod aan noodwoningen goed in kaart te brengen, onder meer omdat het noodwoningenbeleid zich situeert op het raakvlak van verschillende bevoegdheden en er daardoor een grote waaier van initiatieven bestaat onder verschillende benamingen: crisiswoningen, transitwoningen, noodwoningen, doorstroomwoningen, doorgangswoningen, en zo verder.

Ik ben dan ook tevreden dat het Steunpunt er toch in geslaagd is om een ruwe raming te maken. Dat laat ons vandaag toe om, voor het eerst, een cijfer te plakken op de behoefte aan bijkomende noodwoningen.

Uit de presentatie van het agentschap Wonen neem ik vooral mee dat er een grote interesse was – en is – bij de lokale besturen in de projectoproepen voor noodwoningen. Lokale besturen liggen hier duidelijk van wakker en zoeken naar passende oplossingen en naar opportuniteiten op hun grondgebied. Dat zorgde voor een hele diverse waaier aan projectvoorstellen, van diepgaande renovaties aan het huidige aanbod en het aankopen van bestaande woningen tot integraties

in sociale hubs en mobiele woonunits. Ook opvallend was dat men, zoals u ook al aangeeft, tracht in te spelen op de wisselende behoeften, door creatieve concepten te voorzien waar men noodwoningen groter of kleiner kan maken naargelang de bewoners, bijvoorbeeld door verplaatsbare wanden of een slim systeem van afsluitbare binnendeuren, zoals u zelf ook al aangaf.

Een belangrijk punt, waar we bij hebben stilgestaan tijdens de vragenronde, is de aandacht voor woningkwaliteit. Ik weet niet of u het zelf gevolgd hebt, maar dat was een punt. Om het even te schetsen: sommige mensen zeiden 'Wat doet woningkwaliteit ertoe als het echt gaat over een noodwoning? Misschien kunnen we dan aanvaarden dat er wat minder woningkwaliteit is?' Ik heb zelf het standpunt verdedigd dat we het eerst en vooral niet kunnen maken om subsidies te geven voor woningen die niét in orde zouden zijn. Anderzijds is dat net een aandacht die we voor alle woningen moeten hebben. Die woningkwaliteit is als 'minimaal' omschreven, het is dus een minimale woningkwaliteit, waar we echt wel aan moeten vasthouden.

Veel projecten gaan zoals u zegt over het renoveren van bestaande noodwoningen. Het is een heel bewuste keuze geweest om woningkwaliteit in de projectoproep mee te nemen, omdat het belangrijk is dat mensen ook in noodwoningen veilig, gezond en kwaliteitsvol kunnen verblijven. Het verzekeren van de minimale woningkwaliteit is immers een speerpunt in het Vlaamse woonbeleid en het is belangrijk dat de lokale besturen daarin het goede voorbeeld geven. Bovendien is het ook vanuit menselijk oogpunt vanzelfsprekend dat we personen die in een crisissituatie verkeren – bijvoorbeeld na een onbewoonbaarverklaring of na een brand – op een menswaardige manier een dak boven het hoofd kunnen bieden, alvorens door te stromen naar een duurzame woonoplossing. Elke noodwoning die gerealiseerd of gerenoveerd wordt in het kader van de projectoproep moet dan ook na het beëindigen van de werken een conformiteitsattest hebben. Dat conformiteitsattest gaat absoluut niet over grote luxe, maar wel over veiligheid, gezondheid en een minimum aan basiscomfort. Dat is dus echt een minimum dat we instellen, en dan vind ik ook dat als wij daar zelf subsidies voor geven, of lokale besturen er het initiatief voor nemen, er moet voldaan zijn aan die minimumkwaliteit.

De tweede projectoproep noodwoningen is zo pas gefinaliseerd. Het webinar maakte duidelijk dat de eerste projectoproep goed in elkaar stak. De tweede projectoproep bevat dan ook geen fundamentele wijzigingen ten opzichte van de eerste. Het gaat vooral over enkele verduidelijkingen en verfijningen. De beoordelingscriteria werden vereenvoudigd en er werd ook een maximaal subsidiebedrag vastgesteld. Op dat laatste kom ik straks nog terug. Maar op de hoofdlijnen zal de tweede projectoproep dus gelijklopen met de eerste.

Het is in elk geval de bedoeling om de renovatie van bestaande noodwoningen te blijven meenemen in de projectoproep. Zoals gezegd, moet de minimale woonkwaliteit gewaarborgd worden. Maar zo zijn er bijvoorbeeld ook noodwoningen die vanwege hun huidige toestand niet of weinig gebruikt worden. We moeten ervoor zorgen dat die woningen evenzeer opnieuw kunnen worden ingezet.

De timing ligt in dezelfde lijn. Indieners zullen tot en met 30 september de kans krijgen om hun dossier in te dienen. Maar we hebben de tweede projectoproep al in het najaar van 2020 aangekondigd. We hebben toen al gezegd dat die er zou komen, dus ik ga ervan uit dat veel lokale besturen al bezig zijn met de nodige voorbereidingen. Uit het grote aantal ingediende projectvoorstellen van vorig jaar kunnen we ook wel vaststellen dat de timing normaal gezien geen probleem mag zijn voor de indieners.

Samenwerking zal, net zoals tijdens de eerste projectoproep, een belangrijk element zijn bij de beoordeling van de projectvoorstellen. Een goede wisselwerking

met de sociale woonactoren is daarbij inderdaad relevant, omdat het voor veel bewoners van noodwoningen de beste optie is voor een duurzame woonoplossing. Daar is dus zeker aandacht voor, om die doorstroom te garanderen.

Regionale samenwerkingen groeien van onderuit. Je kunt dat vanuit de Vlaamse overheid niet sturen, maar we moedigen het uiteraard wel aan, denk maar aan de gesubsidieerde intergemeentelijke samenwerkingsprojecten voor het lokale woonbeleid. Zowel eigenstandige initiatieven als regionale samenwerkingen blijven dus mogelijk.

De subsidie is opnieuw vastgesteld op 50 procent van de subsidieerbare kosten, maar er wordt in de projectoproep nu wel een maximumbedrag per noodwoning meegenomen, namelijk 145.000 euro. Dat maximumbedrag is in de feiten ook gehanteerd bij het toekennen van de subsidies bij de eerste projectoproep, omdat er voor enkele projectvoorstellen zeer hoge geraamde kosten werden opgegeven. Dat wordt nu dus geëxpliciteerd in de projectoproep.

De lokale besturen kunnen alle informatie van het webinar terugvinden op de website van het Steunpunt Wonen. We gaan daar bij de lancering van de projectoproep nog eens extra de aandacht op vestigen. Een aantal van de aanbevelingen zal ook, net zoals in de eerste projectoproep, een rol spelen bij de beoordeling van de projectvoorstellen.

Zoals u weet, zal de projectoproep noodwoningen de komende jaren herhaald worden. Momenteel zijn er binnen mijn beleidsdomein geen andere initiatieven hierrond gepland.

De voorzitter: De heer D'haeseleer heeft het woord.

Guy D'haeseleer (Vlaams Belang): Bedankt voor uw antwoord, minister. Het klopt dat er een aantal heel waardevolle aanbevelingen zijn geformuleerd op de webinar. Het strekt u tot eer dat u die meeneemt in uw beleid. Het is inderdaad een huzarenstukje geweest om de data een beetje in kaart te brengen. De verschillende bevoegdheden en de verschillende soorten woningen die verspreid zitten over verschillende beleidsdomeinen maakten het inderdaad niet gemakkelijk.

Wat de woonkwaliteit betreft, stel ik vast dat verschillende gemeenten nogal de neiging hebben om de lat daar lager te leggen. Ze zeggen dat het een crisisopvangwoning is en dat het beter is dan niets, of toch nog altijd beter dan op straat te moeten leven. Maar ik denk dat we ook voor die crisisopvangwoningen de lat even hoog moeten leggen. Woonkwaliteit is belangrijk. Het conformiteitsattest zal daar uiteraard een belangrijke rol in spelen.

Ik noteer dat gemeenten tot 30 september de kans krijgen om in te tekenen op de tweede projectoproep, maar dat er voor de rest geen fundamentele wijzigingen zijn in vergelijking met de eerste. U hebt ook vermeld dat het maximumbedrag zal worden vastgelegd op 145.000 euro, als ik u goed begrepen heb.

Het is inderdaad van belang om die informatie op een goede manier te laten doorstromen naar de gemeenten, want ik stel vast dat sommige gemeenten ambtenaren in dienst hebben die eigenlijk niets anders doen dan de Vlaamse en de federale overheid onder de loep nemen, om te zien op welke manier ze eventueel gebruik kunnen maken van subsidies.

Vooraf bij kleinere gemeenten loopt het soms wel eens mank, gewoon omdat men vanuit de administratie niet de reflex heeft om die zaken op te volgen. Ik denk dat het van belang zal zijn om de informatiedoorstroming naar de gemeenten zo optimaal mogelijk te organiseren. Ik denk dat we een aantal gemeenten, vooral de kleinere, zelf moeten aansporen. Als we zien dat er een absoluut probleem is van

capaciteit – want we zitten nog niet aan de helft van het volgens het Steunpunt Wonen noodzakelijk aantal noodwoningen – dan denk ik dat we toch met een structureel probleem zitten. Ik heb ook al dikwijls vastgesteld tijdens de vergaderingen van het bijzonder comité voor de sociale dienst (BCSD) bij ons, dat men daar soms nogal rap overheen stapt. Als het aanbod volzet is, stelt men vast dat die mensen binnen de kortste keren wel een oplossing vinden bij burens of vrienden en daarmee is voor hen het probleem opgelost. Dikwijls wordt er dan ook de conclusie uit getrokken dat het aanbod eigenlijk wel volstaat en dat die mensen uiteindelijk zelf wel naar een oplossing zoeken. Dat is echter een verkeerde voorstelling van zaken. We moeten die gemeenten bijbrengen dat er iets moet worden gedaan aan dat structureel tekort.

Vele gemeenten tekenen in op initiatieven van de Vlaamse overheid als het financieel aantrekkelijk is. Als er genoeg gesubsidieerd wordt, dan ontstaat vlugger de neiging om op een aantal projecten in te tekenen want de gemeenten zijn meestal krap bij kas. Minister, ik heb vernomen dat u op dat vlak geen uitbreiding van de financiële bijdrage voorziet. Integendeel, u zult het project voorzien van een maximumbedrag. Op zich ben ik daar niet tegen. Ik denk dat men met 145.000 euro toch al een en ander kan aanvangen. Ik weet niet of de minister daarvan op de hoogte is. Er zijn heel veel gemeenten die er niet op intekenen. Zijn er signalen dat het financiële aspect daar een rol bij speelt en dat de gemeenten zeggen dat ze niet de financiële capaciteit hebben om daar nieuwe initiatieven in te nemen? Dat zou een aanleiding kunnen zijn om er eens over na te denken of er eventueel bij volgende initiatieven geen ruimere financiële enveloppe ter beschikking moet worden gesteld.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Mijnheer D'haeseleer, u vraagt naar bijkomende middelen, maar ik denk dat we als Vlaamse overheid doen wat we moeten doen. Ik heb ook nog een petje van minister van Begroting. De zakken van de Vlaamse overheid zijn niet bodemloos. We zitten zelf ook in financieel moeilijke tijden maar we hebben zeer duidelijk de keuze gemaakt als Vlaamse overheid om hierin te investeren. Dat loopt nu ook. Ik durf gerust te zeggen dat die eerste projectoproep echt wel een succes was. We hebben daar zeer positieve feedback over gekregen van de lokale besturen, ook die kleine lokale besturen. Ik denk dat het wel haalbaar is. Men heeft niet echt heel veel bestuurskracht nodig om hieraan te kunnen deelnemen. Ik denk dat het wel lukt. Maar u hebt gelijk dat we moeten letten op die informatiedoorstroming, en dat doen we ook. We hebben daar in elk geval geen negatieve feedback over gekregen.

Wat betreft de capaciteit hebben we nu een eerste keer een meting van wat de nood is aan noodwoningen over heel Vlaanderen. Dat zal een streefcijfer blijven. Het is redelijk ruim ingevuld. Het gaat over een ideale situatie. Maar we blijven daarop inzetten.

Wat betreft het eerste punt dat u maakte, zitten we op dezelfde lijn. Ik heb u geschetst welke discussie er was tijdens dat webinar. Het is inderdaad zo dat sommige lokale besturen en ook zelfs mensen die op het terrein werken, zeggen dat de kwaliteit er even niet toe doet. Het zijn mensen die op een paar uur tijd een nieuwe woonst moeten hebben. Stel u voor, uw huis is afgebrand, dan hebt u een dak boven uw hoofd nodig. Dan moet het snel gaan. Dan is de kwaliteit minder belangrijk. Ik denk dat u ook van die mening bent, maar ik denk dat die woningkwaliteit ook dan belangrijk is. Daar zetten we ook op in. Dat blijft een voorwaarde. Dat vind ik een goede zaak. We moeten ook blijven inzetten op die woonkwaliteit, niet alleen omdat we als Vlaamse overheid het voorbeeld moeten geven maar ook omdat men mensen in een crisissituatie in de eerste plaats op een veilige en gezonde manier wil opvangen.

Het gaat niet over de 'grand luxe', het gaat enkel om een basiskwaliteit en minimale kwaliteitsnormen. Ik denk dat we het daar over eens zijn als ik u goed begrepen heb. Dan moeten we inderdaad die woningkwaliteit bewaken, ook bij een noodwoning.

De voorzitter: De heer D'haeseleer heeft het woord.

Guy D'haeseleer (Vlaams Belang): Minister, ik ben het grotendeels eens met uw opzet. Het is voor het eerst dat het tekort van 2500 noodwoningen in kaart gebracht is. Meer dan de helft van de noodzakelijke capaciteit is inderdaad wel heel veel. Het komt er dan ook op aan om de kloof zo spoedig mogelijk te dichten. Ik weet ook dat dat niet op een twee drie mogelijk is. Ik weet ook dat de Vlaamse Regering budgettair beperkt is. Dat klopt allemaal. Het komt erop aan om vooral de gemeenten die op dat vlak toch een inspanning te doen hebben zo veel mogelijk aan te sporen om mee te doen. Minister, inderdaad, de informatiedoorstroming zal hierin belangrijk zijn. Goed, we zullen dit blijven opvolgen en eind september zullen we zien wat die tweede projectoproep teweeggebracht heeft.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.